

Høring av verneplan for skog

Linfjell og Sauås naturreservat, Nome kommune

Høyreliggende områder rundt Hestheia. Foto: Rune Solvang.

**Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
November 2023**

Innhold	side
1. Bakgrunn.....	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Hjemmelsgrunnlag.....	3
4. Saksgang.....	4
5. Verneplanens omfang.....	7
6. Faktaark.....	8
7. Forslag til verneforskrift.....	12

Vernekart er lagt ved høringen som eget vedlegg.

1. Bakgrunn

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sender med dette på høring forslag til vern av Linfjell og Sauås naturreservat i Nome kommune.

Bakgrunnen for forslaget er et tilbud fra grunneierne om frivillig vern av skog. Tilbudet kom inn 7. september 2020 gjennom AT Skog, og 12. mars 2020 gjennom NORSKOG. Tilbudet gjennom NORSKOG ble seinere trukket ved orientering til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark på e-post datert 20. mars 2023. Det ble foretatt registreringer av naturverdiene i området høsten 2020 (inkludert areal som ble trukket ut) som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Tidligere har Statsforvalteren gjennomført høring på et tilbudsområde som grenser inn til Linfjell i nord. Under høringen fikk det navnet Sauås og Suggås. I forbindelse med denne høringen som omfatter Linfjell har vi imidlertid kalt området Linfjell og Sauås etter som det vil utgjøre et samlet areal når verneprosessen er ferdig. Det er derfor ikke nødvendig å avgi uttalelse til Sauås i denne høringen.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfold-loven, som lyder slik:

” Som naturreservat kan vernes områder som
a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,

- b) representerer en bestemt type natur,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

4. Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for Linfjell ble meldt 29. oktober 2021, og frist for innspill var 15. desember 2021. Det kom inn følgende merknader.

Bane NOR (brev datert 02.11.2021) uttaler følgende:

«Områdene som skal vernes ligger langt fra jernbane. Bane NOR har ingen merknader.»

Språkrådet (brev datert 17.11.2021) uttaler følgende:

«I kartet på nettsidene til Statsforvaltaren er namnet skrive Linfjell - Luberg. Generelt vi vi tilrå å nytte bindeordet og i staden for skråstrek eller bindestrek i slike samansette naturreservatnamn. Når det gjeld dei einskilde namna, er det Linfjell og Luberg som er tilrådde namn i SSR. Vi tilrår difor skrivemåten **Linfjell og Luberg** for namnet på naturreservatet.»

Landbruksdirektoratet (brev datert 24.11.2021) uttaler følgende:

«Som instans for høyringa av forslag til oppretting av nye naturreservat, ønsker vi å gi nokre generelle innspel til verneprosessen.

Grundig beskriving av området

Av høyringsdokumenta må det komme tydeleg fram om og i tilfelle korleis det aktuelle området blir nytta til landbruksformål. Dersom det er landbruksinteresser i området som ikkje blir tatt omsyn til i utkast til forskrift, ber vi om at det blir grunngjeve i høyringsdokumenta. Typiske landbruksinteresser kan vere (lista er ikkje uttømmende):

- o Skogsbilveg som er naudsynt for skogbruk på tilgrensande areal*
- o Traktorveg i samband med jordbruk*
- o Støl/seterområde*
- o Beite*
- o Reindrift*

Utforming av forskrift

Dersom det går vegar/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvaltaren vurdere om det kan bli gitt føresegn om merking, rydding og vedlikehald av desse. Det bør bli lagt til rette

for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområde og bli opna for andre tekniske tiltak som bidreg til ein landbruksmessig utnytting av området. Dersom slike tiltak ikkje er ønskeleg innanfor verneområdet, må det bli gitt ei fagleg grunngeving for dette i høyringsdokumenta.

Beite vil vere aktuelt i mange område som blir foreslått verna som naturreservat. Det bør difor bli vurdert om forskrifta kan opne for dette. Viss ikkje, må det bli gjort greie for kvifor i høyringsdokumenta. Dersom det blir opna for beiting i området bør det også bli utarbeida føresegn for utsetting av saltsteinar og oppføring/vedlikehold av gjerde og sankekveer.

For alle tiltaka over må det bli vurdert om det kan bli gitt føresegn om motorferdsel i samband med tiltaka. Det bør bli gitt generelt unntak frå føresegna om ferdsl i samband med uttransportering av sjuke og skadde bufe.

Vi går ut frå at Statsforvaltaren sin landbruks- og reindriftsfaglige kompetanse blir involvert i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også vere nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltninga i arbeidet.»

Forsvarsbygg (brev datert 07.12.21) uttaler følgende:

«Vi ser foreløpig ingen konflikter med det foreslåtte verneområdet. Vi ber likevel om at de tek naudsynete unntak for militær operativ verksemd inn i forskrift til verneplanen. Vi ber og om at det særskilte unntaket for avgang og landing med Forsvaret sine luftfartøy vert tatt med i forskrift, for å ivareta omsynet til militær luftoperativ verksemd. Vi har ingen ytterligare merknader til verneframlegget nå.»

BirdLife Norge avdeling Telemark (brev datert 14.12.21) uttaler følgende:

«Kartlegging av fuglelivet i foreslåtte verneområder

Vi er opptatt av at kartleggingsprosessen frem til endelig vern av skogsområder må inkludere kartlegging av fuglelivet i de aktuelle områdene. En gjennomgang av tidspunktene for kartleggingene av de aktuelle områdene i denne saken viser at et klart flertall skjer fra september til november. Noen få i august og én i juli. Flere arter av trekkfugl har allerede dratt fra landet i september. På sensommeren og høsten er det i tillegg mange fuglearter som ikke gjør så mye av seg eller til og med har flyttet seg ut av hekkeområdene, og disse kartlegges dermed best på sen vinteren eller våren.

Et eksempel for å vise mangelfull kartlegging av fugl er rapporten fra Modalen i Tokke kommune. I løpet av 7 feltdager så var det enten ingen fuglearter som ble observert eller ingen som var viktige nok til å bli nevnt.

Et annet aspekt er at når man har feltarbeid for å påvise en del av de andre artsgruppene, så som lav, sopp, karplanter og biller, så krever dette så stor oppmerksomhet at det ofte kan bli vanskelig å få med seg det fuglelivet som må være i området med mindre man har dedikert personell til stede.

Om frivillig vern av skog

Sett bort i fra mangelfull kartlegging av fugleliv er BirdLife Telemark positive til frivillig vern av skog. Men det betyr ikke automatisk at alle områdene som blir foreslått for vern er like godt egnet til dette vernet.

Det er viktig at de områdene blir satt av til frivillig vern er av en slik verdi at det føles viktig å verne områdene. Når det er et mål at 10% av skogen i landet vårt skal vernes så er det viktig at skogen har stor nok verdi til å forsvare et vern, og at resurser ikke går med på vern av områder som er av lav verdi for biologisk mangfold.

Ettersom grunneiere får kompensasjon for å avgi et område til frivillig vern samt at det finnes begrensede midler til dette, så bør man også være tilbakeholdende med å verne områder uten så store verneverdier.

Forslag i forbindelse med verneplanarbeidet

BirdLife Telemark foreslår at de områdene som kun har lokal verneverdi (område 3, 5, 8, 9, 21 og 25 går ut av planene for frivillig vern og at de midlene som skulle blitt brukt til dette heller brukes ved en annen anledning når man får tilbud om områder som har høyere verneverdi.

Videre foreslår vi at områdene som har regional verneverdi blir fredet. Først og fremst innenfor de områdene som kartleggerne har vurdert som verneverdig, men i tillegg at man også tillater at et område rundt blir vernet som en fornuftig buffersone for de verneverdige områdene. Dette gjelder områdene; 2, 10, 11, 12, 14, 20, 22, 23 og 27. Samtlige av de foreslåtte områder som har nasjonal eller internasjonal verneverdi bør bli vernet innenfor de rammene som er lagt.

Optimalt sett bør vern også på sikt innebære redusert omfang av jakt, spesielt på rødlistede arter.»

Naturvernforbundet i Midt-Telemark (brev datert 15.12.21) uttaler følgende:

«Generell kommentar til verneplanarbeidet

Naturvernforbundet i Midt-Telemark (NVMT) viser til invitasjon om å komme med uttale til Statsforvaltarens verneplanarbeid for 28 skogområde i Telemark. NVMT har i høve til skogområda lokalisert i Midt-Telemark-regionen lagt merke til at nokre av verneforslaga som nå ligg ute, viker i påfallande grad frå fagbiologars eigne verneforslag. Generelt er tendensen at fagbiologanes arronderingar er meir restriktive enn tilbydars, og i enkelte tilfelle betydeleg meir restriktive. NVMT vil nytte høvet til kommentere at det er to problem Statsforvaltaren må leggje vekt på i vernearbeidet framover: 1) Me er bekymra for at verneprosenten for Telemark på sikt kan fyllast i for stor grad opp av skog med liten eller ingen verneverdi, og 2) at vern av skogområde bestående av ungskog og hogstflater også vil kunne svekke publikums tillit til at myndigheitenes vernearbeid fagleg sett er forsvarleg. Under vil me kommentere to av dei føreslåtte verneforslaga spesielt, begge lokalisert i Nome kommune.

...

Avsluttande merknader

Naturvernforbundet i Midt-Telemark meiner at fleire interessante og viktige område i denne prosessen er blitt føreslåtte for vern, men me ser også med ei viss bekymring på tendensen til å inkludere større areal med liten eller ingen verneverdi i dei ulike forslaga. Tilfella me har valt å kommentere ovanfor skil seg spesielt ut, og da i ein slik grad at Statsforvaltaren etter vår meining bør gjera vernesonene for desse to lokalitetane meir restriktive og meir i samsvar med fagbiologanes vurderingar.»

Statnett (e-post mottatt 16.12.21) uttaler følgende:

«Det vises til melding om oppstart av verneplanprosess - Frivillig skogvern på privat grunn - 28 områder i Telemark. Statnett har ikke transmisjonsnettanlegg som blir berørt av planene og har derfor ingen merknader.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 20.12.20) skriver at deres sektorområde ikke er berørt, og har ingen merknader.

STATSFORVALTERENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Når det gjelder innspillet fra Språkrådet som anbefaler skrivemåten *Linfjell og Luberg* for navnet på naturreservatet så er Statsforvalteren enig i at dette er en bedre skrivemåte, og vil derfor bruke navnet Linfjell i høringen. Linfjell grenser inn til Sauås-Suggås som det ble gjennomført høring på i perioden 27. januar til 1. april 2021. I og med at tilbudet ved Luberg er trukket, har Statsforvalteren funnet det hensiktsmessig å kalle området Linfjell og Sauås i denne høringen.

Når det gjelder uttalelsen fra Landbruksdirektoratet, så vil vi bemerke at området som foreslås vernet ikke har støl/seterområder, men skulle det være aktuelt med beitedyr her er det tatt høyde for det og de andre innspillene i verneforskriften, jf. § 4 bokstav e og g, § 6 bokstav a, § 7 bokstav d og f.

Når det gjelder merknaden fra Forsvarsbygg, så vil vi kommentere at vi har tatt hensyn til unntak for militær operativ virksomhet og hensynet til militær luftoperativ virksomhet i § 6, første ledd og § 6, bokstav c.

I forhold til uttalelsen fra BirdLife Norge avd. Telemark som ønsker kartlegging av fugl i områdene som inngår i oppstartsmeldingen av oktober 2021, vil vi bemerke at fugl ikke inngår som en fast del av kartleggingsoppdraget som konsulentfirmaene utfører (kartleggingen følger metodikken i håndbok 13 fra DN). Dette forklarer hvorfor det fremkommer lite eller ingen kunnskap om fugler i de biologiske kartleggingene som gjennomføres som del av verneprosessen. I en del tilfeller har Statsforvalteren selv kunnskap om fuglelivet i tilknytning til tilbudsområder, som da synliggjøres i høringen for det enkelte området. Kunnskap om fugl vil i noen tilfeller også kunne hentes inn fra andre kilder, for eksempel www.artsobservasjoner.no. Dette kan i enkelte tilfeller innebære at områder med lokal verneverdi (*) heves til en høyere verneverdi. Statsforvalteren er i prinsippet enig med BirdLife Telemark at kartleggingen av fugl burde vært en fast del av kartleggingene.

Videre saksbehandling

Verneforslaget med områdebeskrivelser, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift sendes på en felles sentral og lokal høring med **frist 15. januar 2024**. Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredningen.

Etter høring vil Statsforvalteren oppsummere høringa, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilråding om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Navn	Kommune	Tall på grunneiere	Totalareal	Verneverdi
Linfjell og Sauås naturreservat	Nome	3	Linfjell: 4328 (5024,9 inkl. Sauås)	(**(**)) regional - nasjonal

NB: Arealet omfatter bare Linfjell (Sauås har et areal på 694,5 daa som kommer i tillegg for hele området)

6. Faktaark

LOKALITET:	Linfjell og Sauås
KOMMUNE:	Nome
FYLKE:	Vestfold og Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturresevat
AREAL:	4328 daa (5025 daa inkl. Sauås-Suggeås)
HØYDE OVER HAVET:	Ca. 180-656 m.o.h. (inkl. Sauås-Suggeås)
EIENDOM:	Gnr./bnr.: 123/2, 123/6 og 123/71

I utgangspunktet var tilbudsområdet fra fire grunneiere, men en av disse trakk sitt tilbud i mars 2023. Området som utgår ligger ved Luberg på gnr/bnr 123/5 (Hestefjell – Røyrtjennmyrane; øst i tilbudsområdet). Kartleggingen gjengitt her, omfatter også dette området. Vi har valgt å gjengi resultatene for hele det opprinnelige tilbudsområdet. Vi gjør imidlertid oppmerksom på at kjerneområdene 12, 13, 15, 16, 17, 18 og 19 i sin helhet ligger på arealet som har utgått, mens kjerneområdene 11 og 21 ligger både innenfor gjenværende tilbudsareal i Linfjell og arealet som er trukket ut (mest areal innenfor gjenværende tilbudsområde). Resultatene fra kartleggingen i Sauås-Suggeås gjengis ikke her siden det er gjennomført høring på den delen tidligere.

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området ligger sørvest for Lunde og vest av Gongevatn, og består av et markert fjell (Luberg, 624 m.o.h.) som er godt synlig fra fv 3310. Vest av Luberg ligger Linfjell (618 m.o.h.) og Hestheia (656 m.o.h.). Linfjelldalen skiller disse to fjellområdene fra hverandre. I Linfjelldalen går det en bekkekløft, stedvis markert med flere meter høye bergvegger. Berggrunnen i undersøkelsesområdet består av granittisk gneis, granitt og grandioritt. Dette er harde og sure bergarter som avgir lite plantenæringsstoffer. Det er lokalt svært rikt i den markerte dalen Linfjelldalen helt i vest. Dette området skiller seg ut i forhold til rikhet. Det er også lokalt rikere i de nedre delene av lisdene og på rasmark i øst ved Kvernes, og i Badstudalen.

Området ligger innenfor sørboreal vegetasjonssone (65 %), deler av området er også vurdert til å ligge i boreonemoral vegetasjonssone (10 %), og de høyereliggende områdene er vurdert å være i mellomboreal vegetasjonssone (25 %). Undersøkelsesområdet ligger innenfor svakt oseanisk vegetasjonsseksjon.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

Undersøkelsesområdet består av et relativt variert skoglandskap med eldre naturskog med dominans av fattige skogtyper som lavskog, lyngskog, bærlyngskog og blåbærskog (jfr NiN). Furu dominerer totalt sett, og spesielt topp-plataene av Linfjell, Hestheia og Hestefjell består av åpen, glissen og gammel furuskog med mye berg i dagen. Luberg er på toppen ganske treløst. Store deler av disse arealene er impediment. Granskogene dominerer i forsenkninger, smådaler og renner i det småtopografiske landskapet ved Linfjell og Hestheia, samt i de nord- og østvendte lisdene mot Gongevatn og Røytjønmyrene.

Det er varierende innblanding av spesielt bjørk og furu i granskogsmiljøene, men også andre boreale løvtrær som osp, selje, rogn og gråor. Bjørk inngår spredt i området. I partier er det også betydelig innslag av einer. Lågurtskog inngår helt fragmentarisk, men dominerer i nedre deler av sidedalen med navn Linfjelldalen i kjerneområde 1. Her inngår det innslag av edle løvtrær som spisslønn, eik, hassel og lind samt ganske mange trær av barlind (VU). Det er

anslått at minst 20 trær av barlind inngår her. Partier med lågurtskog og svak lågurtskog inngår også i de nederste delene av de brattene lisdene ned fra Hestefjell, samt i nedre deler av bekkedaler som Badstudalen. Blåveis og myske (gode indikatorer for rik bakkevegetasjon med potensial for rødlistede jordboende sopp) er kun registrert i kjerneområde 1 og kjerneområde 21. Alm er ikke registrert, men kan forekomme. Eik inngår i liten grad, finnes spredt.

De meste kalkrike skogtypene med kalklågurtskoger inngår ikke. Fattig og intermediær sumpskog (myr- og sumpskogsmark etter NIN-terminologi) med bjørk inngår som små områder, mens svartor i liten grad er registrert. Det er også betydelig med ugrøftede fattige nedbørsmyrer i området, og på Røytjønnyrene er det store fattigmyrer med åpent vannspeil.

Hele undersøkelsesområdet består av gammel skog (hogstklasse V) samt store deler består av eldre impedimentskog (uproduktiv skogsmark). Store deler av skoglandskapet er for øvrig i svært liten grad påvirket av tyngre tekniske inngrep. Det er vanskelig å anslå alder på skogen uten aldersmålinger, men de lavereliggende områdene er minimum 80-100-120 år, og store deler av skogene (spesielt furuskogene) er betydelig eldre og trolig også granskogene. Skogen har som det aller meste av skogen i lavlandet tidligere vært påvirket av utstrakt plukk- og dimensjonshogst.

Det er registrert noen svært storvokste og gamle furutrær i området, spesielt i området Linfjell-Hestheia. Flere furutrær opp mot 2.60 meter i omkrets er registrert. Det er spredt med gadd og læger av furu på alle topp-partiene med furu. Det er ikke registrert spesielt storvokste grantrær, men det er mange gamle og seintvoksende grantrær spredt i hele området, igjen spesielt i området Linfjell-Hestheia samt mot Prestfjellet. Det er trolig god kontinuitet med død ved av gran i disse lommene med gammel granskog, og grove og riktig gamle lægre av gran er registrert flere steder. Det er få gamle eiketrær i området. Eika nederst i Badstudalen (kjerneområde) utmerker seg med en omkrets på hele 3.80 meter. (og flere funn av rødlistede og sjeldne arter). For øvrig er det ikke registrert eiketrær med omkrets over 2 meter, men det er registrert et par eiker med hulrom med omkrets på henholdsvis 1.30 meter og 1.74 meter. Det er også spredt med grov og gammel osp, men ikke spesielt mange trær. Gammel og storvokst selje og bjørk er ikke registrert.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalt «rødlistede» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er hentet fra **Norsk Rødliste 2015**, fra Artsdatabanken. EN = sterkt truet, VU = sårbar, og NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

Tidspunktet på året var gunstig for å dokumentere organismegruppene som ble undersøkt (lav og sopp, spesielt vedboende sopp) og akseptabelt for karplanter selv om vegetasjonen begynte å visne ned i november. En rekke funn av rødlistearter er gjort. Det er registrert en rekke rødlistede arter i området, spesielt knyttet til gran og furu. På gran er det registrert dynekjuka *Perenniporia subacida* (EN), «ekte» klengeskjuka *Skeletocutis brevispora* (VU), *Skeletocutis exilis* (VU) (utskilt som egen art fra klengeskjuka), rosenkjuka *Fomitopsis rosea* (NT), svartsoneskjuka *Phellinus nigrolimitatus* (NT) og rynkeskinn *Phlebia centrifuga* (NT). På furu er skyggekjuka *Anomoporia kamschatica* (VU), blanknål *Calicium denigratum* (NT), flekkhvitekjuka *Anthoporia albobrunnea* (NT), tyrikkjuka *Sidera lenis* (NT), oransjekjuka *Hapalopilus aurantiacus* (NT), hornskinn *Crustoderma corneum* (NT), furupiggmusling *Irpicodon pendulus* (NT) og furuplett *Chaetodermella luna* (NT) registrert. Furupiggmusling

er registrert på over 15 trær, og arten etablerer seg kun på riktig gamle furutrær. På osp er piggskorpe *Dentipellis fragilis* (VU), hvit vedkorallsopp *Lentaria epichnoa* (NT) og ospehvitkjuke *Antrodia pulvinascens* (NT), registrert. I tillegg er det registrert flere arter på eik som rustdoggnål *Sclerophora coniophaea* og ruteskorpe *Xylobolus frustulatus* (begge NT). I alt 19 rødlistearter er registrert inkludert ask *Fraxinus excelsior* (VU) og barlind *Taxus baccata* (VU). Fugl er ikke inkludert. Flere arter vil trolig tilkomme lista da flere funn er inne til artsbestemmelse.

Karplanteforaen er hovedsakelig fattig over det aller meste av arealet, men spesielt i ett område er det rikt med blant annet myske og blåveis. I slike rike områder er det potensiale for jordboende sopp, spesielt sopp som lever i symbiose med eik, lind, hassel, gran og furu. På grunn av et svakt år for jordboende sopp ble kun vanlige arter registrert. Fuglelivet er i liten grad undersøkt i hekkesesong (kun feltarbeid høst). Storfugl (ekskrementer) og orrfugl forekommer i området, og spesielt bestanden av storfugl er antatt glissen. En rekke individ av orrfugl ble registrert under feltarbeidet, og en større spillplass for arten er kjent. Grønnstilk hekker også i området, som et av få steder i kommunen. Rødstjert forekommer trolig vanlig. Insekter, moser og lav på berg og stein er i svært liten grad undersøkt utover tilfeldige funn av signalarter.

Området oppnår samlet sett høy mangeloppfyllelse til tross for høy måloppnåelse på grunn av kun et deltema. Begrunnelsen for det, er at det er et stort antall lokaliteter med naturtyper med et middels dekket vernebehov (gammel granskog og gammel furuskog), det er i partier spredt med viktige miljøelementer for naturmangfold mellom kjerneområdene (spesielt knyttet til furu) og det er store areal med biologisk gammel skog.

Kartlegger har gitt verneforslaget regional verneverdi (**). I rapporten sies det imidlertid at samlet sett oppnår foreslått verneforslag (altså tilbudsarealet som kom inn i utgangspunktet) regional til nasjonal verdi (**-***).

Statsforvalteren vil legge til at det i etterkant av kartleggingen også er registrert furustokkjuke (NT), sprikeskjegg (NT), gubbeskjegg (NT), gul snyltekjuke (NT), kjøttkjuke (NT) og granmeis (VU) i tilbudsområdet. Rødlistestatusen for disse følger Norsk Rødliste fra 2021.

FORMÅL

Formålet med forskriften er å ta vare på et stort og variert skoglandskap og områder med høy grad av urørthet som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av naturtyper representert ved gammel gran- og furuskog, rik lavlandsblandingsskog, bekkekløft, samt forekomst av grove trær og rikelig med død ved.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av sjeldne og truede arter av karplanter, sopp og lav.

ANDRE INTERESSER

Det går stier i området som er vist i vernekartet.

TEKNISKE INNGREP

Det er også traktorvei innenfor vernearealet (ved Hestefjelltjønn), og skogsbilvei (Linfjellhytta til Hestefjelltjønn), som er tegnet inn i vernekartet.

PLANSTATUS

Arealet ligger i kommuneplanens arealdel (2020-2030) i område avsatt til LNFR (landbruksnatur- og friluftsområde) formål.

MERKNADER

Ingen spesielle.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Tabellen viser skogbruksdata for Linfjell tilbudsområde.

Navn	Total-areal	Produktivt areal i daa				Annet areal i daa				Tilvekst	Volum
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Vann	Imped.	Annet	m ³ /daa	m ³
Linfjell og Sauås NR	4330,8	48,9	516,5	2741,8	3307,2	71,2	62,7	311,1	578,7	0,12- 0,17	16540

Skogdatene er levert av AT Skog. Tallene omfatter kun Linfjell. Tall for Sauås er tidligere vist i høring for det området. Tilveksten angir spennet for alle tre eiendommer i området.

LITTERATUR

Hertzberg, M. 2020. Naturverdier for lokalitet Sauåsen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2019. NaRIN faktaark. BioFokus.

Solvang, R. 2021. Naturverdier for lokalitet Luberg-Linfjell, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2020. NaRIN faktaark. BioFokus.

Svært gammel furukjempe med omkrets 2.6 meter. Det står et fåtall slike gamle furutrær i området.
Foto: Rune Solvang.

7. Forslag til verneforskrift

Kommentarer til forskriftene

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

Definisjon på større arrangement er om lag 30 deltakere. Er det flere deltakere må det søkes om dispensasjon, og da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7 bokstav e.

Merking og vedlikehold av eksisterende stier og veier.

Vedlikehold som rydding av kvist, fjerning av greiner og nedfall i stier og veier kan gjøres uten søknad. Vindfall som måtte bli liggende over stier kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller oppsyn (SNO). Dersom det viser seg å være stier en ikke har kjent til ved vernet, som ønskes ryddet, kan det etter søknad gis dispensasjon etter § 7 a til rydding og vedlikehold.

Motorferdsel.

Motorferdsel er forbudt etter § 5 bokstav a. Det er noen generelle unntak i § 6 og det kan gis dispensasjon etter søknad etter bestemmelsene i § 7. Tillatelser kan gis for flere år, vanligvis opp til fem år. I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte.

Bruk av sykkel, hest og ridning.

Frilufsloven åpner for sykling, ridning og annen bruk av hest på veier og stier i utmark. I høringsforslaget vil vi følge frilufslovens bestemmelser. Jf. bestemmelsen i § 5 bokstav b.

Brenning av bål.

Det er vanlig at det er åpnet for brenning av bål i store reservat (over 700-1000 daa). En må da benytte tørrkvist eller ved en har med seg, det er ikke tillatt å felle eller hogge opp døde trær.

Gammel rik lavlandsblandingsskog i Linfjelldalen Ø I. Foto: Rune Solvang.

Forskrift om vern av Linfjell og Sauås naturreservat i Nome kommune i Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon .... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med forskriften er å ta vare på et stort og variert skoglandskap og områder med høy grad av urørthet som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av naturtyper representert ved gammel gran- og furuskog, rik lavlandsblandingsskog, bekkekløft, samt forekomst av grove trær og rikelig med død ved.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av sjeldne og truede arter av karplanter, sopp og lav.

Det er en målsetning å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Nome kommune: 123/2, 123/6, 123/71.

Naturreservatet dekker et totalareal på 5024 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet....20... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nome kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

- d. Vedlikehold og merking av eksisterende stier, traktorveier og skogsbilveier vist på vernekartet.
- e. Beiting.
- f. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- g. Utsetting av saltsteiner.
- h. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- i. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest utenom eksisterende stier er forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 andre ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking, rydding og vedlikehold av nye stier, løyper og gamle ferdselsveier som ikke var kjent på vernetidspunktet.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av fisk og vilt.
- d. Hogst av etablerte plantefelt.
- e. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d.
- f. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- g. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- h. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav g og § 7 bokstav b, c, d og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan

iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Eldre granskog. Foto: Rune Solvang.